

Werkt dat zo?

Je merkt dat veel onderwerpen die we met economie behandelen, te maken hebben met je dagelijks leven. Dat geldt ook voor **werken**. Denk aan je eigen (bij)baantje nu of straks: Wat verdien je ermee? Heb je een proeftijd? Hoeveel uur mag je eigenlijk werken?

Ook op het nieuws hoor of lees je regelmatig iets over werken. Wat dacht je bijvoorbeeld van:

"Geen akkoord over nieuwe CAO voor politie tussen de minister van Binnenlandse Zaken en de politiebonden."

"Jongeren zonder diploma hebben grote kans op werkloosheid."

"Aantal vacatures in de commerciële dienstverlening sterk gestegen."

"Werkloosheid in Nederland stijgt naar 400.000."

1. Verbind de begrippen aan de linkerkant met de juiste omschrijving rechts.

Proeftijd

Loon en werktijden zijn voorbeelden van...

CAO

Periode waarin werknemer en werkgever kunnen kijken of het werk geschikt is voor de werknemer

Secundaire arbeidsvoorwaarden

Collectieve Arbeidsovereenkomst

Primaire arbeidsvoorwaarden

Kinderopvang, auto van de zaak en opleidingsmogelijkheden zijn voorbeelden van ...

De arbeidsmarkt wordt ingedeeld in 4 sectoren:

De **primaire** sector levert goederen die rechtstreeks uit de natuur komen.
De **secundaire** sector verwerkt de goederen die uit de primaire sector komen.
In de **tertiaire** (spreek uit: ter-tie-erre) sector zitten dienstverlenende bedrijven die erop gericht zijn om winst te maken, de commerciële dienstverlening.
De **quartaire** (spreek uit: kwar-terre) sector is de niet commerciële dienstverlening.

2. Zet onder de volgende plaatjes de sector waarin die mensen werkzaam zijn.

Werknemers en werkgevers hebben te maken met de **arbeidstijdenwet** en de **Arbowet**. De **arbeidsinspectie** controleert of bedrijven zich aan deze wetten houden.

Wanneer mag je werken tijdens schooldagen als je 16 jaar bent?

- schooltijd wordt meegeteld als werktijd
- per dag moet je minimaal 12 uur rust hebben en deze rust moet in ieder geval plaatsvinden tussen 22.00 uur en 06.00 uur, of 23.00 en 07.00 uur!
- per week moet je minimaal 36 uur rust hebben
- je mag niet meer dan 9 uur per dag werken
- niet meer dan 45 uur per week, gemiddeld 40 uur per week per 4 weken
- op zaterdag niet meer dan 9 uur
- op zondag alleen als je de zaterdag ervoor niet hebt gewerkt
- 4,5 uur werken = 30 minuten pauze
- meer dan 8 uur werken = 45 minuten pauze.

Bron: ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

3. Maak gebruik van het overzicht hierboven. Ga ervan uit dat je 16 bent. Geef aan of de volgende situaties zijn toegestaan. Motiveer je antwoord.
- Je hebt op zaterdag gewerkt in de winkel. Vanwege koopzondag vraagt je baas of je ook op zondag komt werken.
  - Je werkt op vrijdag van 13:00 tot 18:00. Om 16:00 heb je 20 minuten pauze.
  - Je hebt van 8:00 tot 12:00 op school gezeten. 's Middags werk je van 14:00 tot 20:00.

Bekijk en lees de twee vacatures op deze en de volgende bladzijde.

Verkoper gezocht

Ons bedrijf

Electroworld Rood is een 57 jaar oud familiebedrijf waarin een zeer collegiale sfeer heerst. Wij zijn met onze winkel toonaangevend in de regio, wat nog eens versterkt wordt door exclusieve dealerschappen van verschillende merken. Wij beschikken over een service organisatie waardoor wij zelf nauw betrokken zijn bij de aftersales service van onze producten.

Functie omschrijving

Een enthousiaste, servicegerichte en ervaren verkoper die wat heeft met onze producten en zijn enthousiasme over de apparaten en natuurlijk alles wat daar bij hoort goed kan overbrengen op de klant.

Je krijgt een groot aandeel in het reilen en zeilen van onze winkel. Je adviseert niet alleen de klant, maar bent betrokken bij het samenstellen van het assortiment en het behandelen van orders en reparaties.

Locatie

Anna Paulowna

Contact

Solliciteer bij voorkeur per mail, electroworld@rood.nl

of stuur je sollicitatie naar;
Electroworld Rood
smidsweg 8
1761 BJ Anna Paulowna

T.a.v. Dhr. Pijs/van Dijk.

Voor eventuele vragen kunt u bellen met 0223-533143

ROOD

Telefoon (0223) 53 3143

E-mail electroworld@rood.nl

Telefax (0223) 53 3515

ZOEKT MEDEWERKERS!

Wij zijn altijd op zoek naar enthousiaste, flexibele en hardwerkende medewerkers:

Oproepkrachten (MV)

Zoek je een leuk bijbaantje voor de woensdag- en/of vrijdagmiddag, in het weekend en de vakanties? Heb je al enige ervaring in terraswerk, bedienen, bar- of keukenwerkzaamheden. Of ben je bereid dit te leren? Wil je graag met kinderen werken? Wil je met de volgende taken aan de slag?

- * begeleiden van feestjes
- * horecawerkzaamheden
- * kassawerkzaamheden
- * schoonmaakwerkzaamheden

En werk je graag in teamverband? Dan zijn we op zoek naar jou!
Leeftijd vanaf 16 jaar.

Ben je geïnteresseerd?

Reageer, indien mogelijk met CV,

Stuur een e-mail naar:
venlo@ballorig.nl

Of per post:
Ballorig Venlo
Straalseweg 331A
5916 AA Venlo

4. Schrijf een korte sollicitatiebrief op één van de twee vacatures hierboven. Denk aan de volgende punten:
- Zorg voor een juiste indeling van je brief
  - Zorg voor een goede motivatie. Maak duidelijk waarom jij geschikt bent voor die baan

Leuk als je werk hebt, maar wat nu als je zonder baan zit en toch wil werken?
Veel bedrijven plaatsen vacatures in kranten of op internet.

Je kunt je ook inschrijven bij **WERKbedrijf**. Bij deze overheidsinstelling zitten het vroegere CWI en UWV nu in één gebouw. Zo kan iemand die **werkloos** is zich inschrijven voor een nieuwe baan en een **WW-uitkering** aanvragen. WERKbedrijf lijkt een beetje op een uitzendbureau, zoals Randstad of Tempo Team. Uitzendbureaus zijn echter commerciële bedrijven. Ook kun je bij uitzendbureaus geen WW-uitkering aanvragen.

Tempo Team...best druk, in je eentje

Tijdens de lessen economie hebben we al behandeld dat er een verschil zit tussen **verborgen werklozen** en **geregistreerde werklozen**.

5. Geef van de volgende personen aan of ze behoren tot de *geregistreerde werklozen*, *verborgen werklozen* of tot *geen van beide groepen*.
- Meneer Kruizinga (55) werkt nu 20 uur per week als vrijwilliger voor een instelling voor dak- en thuislozen, maar staat ook ingeschreven bij WERKbedrijf voor een volledige baan.
  - Mevrouw Dodde (38 jaar) is huisvrouw, en zoekt een baan als secretaresse voor 15 uur per week. Ze staat niet ingeschreven bij WERKbedrijf omdat dat volgens haar geen zin heeft.
  - Gerard, een 18-jarige student, staat bij WERKbedrijf ingeschreven voor een bijbaan. Hij wil graag op zaterdagavond werken in een kroeg of discotheek.

6. Werkloos zijn is natuurlijk absoluut geen pretje! Werkloosheid heeft voor iemand vaak sociale en economische gevolgen
  - a. Noem een sociaal gevolg van werkloosheid.
  - b. Noem een economisch gevolg van werkloosheid.

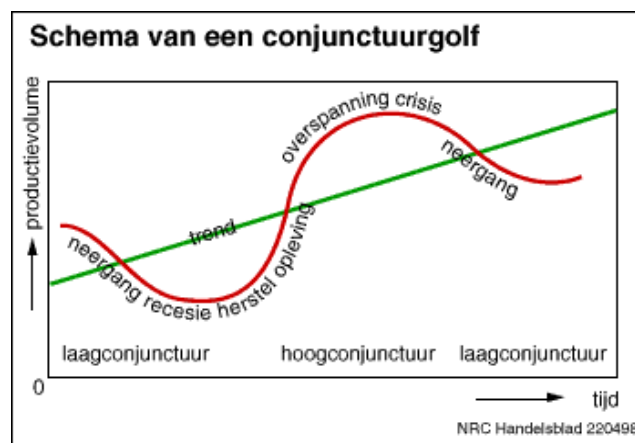
Hoe ontstaat werkloosheid eigenlijk?

Om die vraag te kunnen beantwoorden moet je weten hoe de arbeidsmarkt 'werkt.' In schema:

Werkloosheid kan ontstaan aan de **vraagzijde van de arbeidsmarkt** en aan de **aanbodzijde van de arbeidsmarkt**.

Als de vraag naar producten daalt, omdat consumenten minder besteden, hoeft er minder te worden geproduceerd. Bedrijven hebben dan minder werknemers nodig. **De vraag naar arbeid daalt.** De werkloosheid zal dan toenemen. Deze vorm van werkloosheid is vaak tijdelijk, omdat ze te maken heeft met de schommelingen in de economie. Soms gaat het goed met de economie, en dan weer een tijdje minder. Deze schommelingen noem je **conjunctuur**. De werkloosheid die ontstaat doordat de vraag naar goederen en diensten (tijdelijk) afneemt, noem je daarom **conjuncturele werkloosheid**.

7. Bekijk het schema over conjunctuur hierboven.
  - a. Welk moeilijk woord wordt er gebruikt om aan te geven dat de economie 'in een dal' zit?
Als het weer beter gaat met de economie, daalt de werkloosheid juist.
  - b. Herschrijf de eerste 3 zinnen van het stukje tekst boven het grafiekje, dus vanaf: "Als de vraag..." tot "...zal dan toenemen" als het juist goed gaat met de economie.

Werkloosheid kan ook ontstaan als er een probleem is aan de **aanbodkant** van de arbeidsmarkt. Denk hierbij aan:

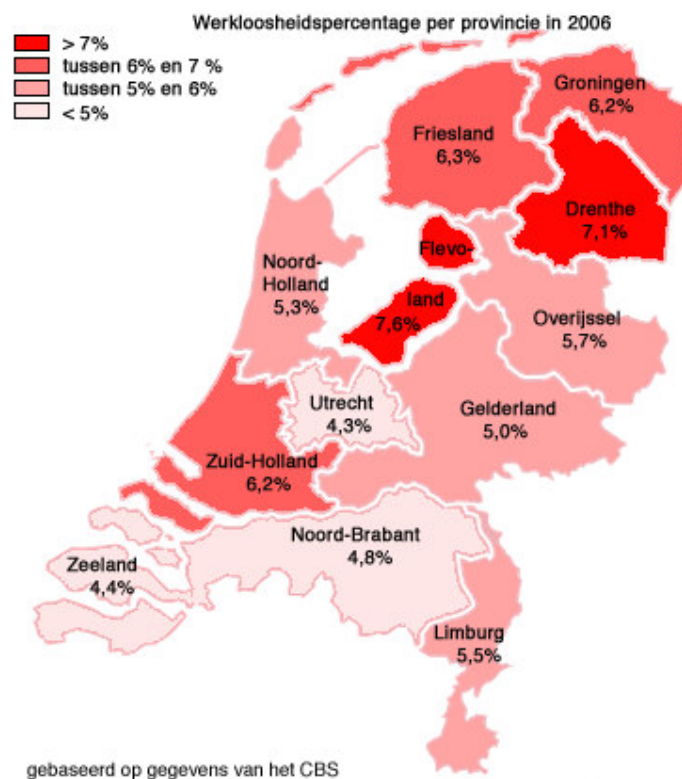
- Verkeerde diploma's. Er zijn bijvoorbeeld veel mensen met een diploma handel & administratie, maar er zijn juist veel vacatures in de bouw.
- Werkloosheid onder mensen ouder dan 50 jaar. 50+'ers die worden ontslagen komen bijvoorbeeld weer moeilijk aan nieuw werk.
- Mensen verliezen hun baan vanwege een reorganisatie, of omdat werknemers worden vervangen door machines of computers.

Je spreekt dan van **structurele werkloosheid**. Deze werkloosheid is vaak niet tijdelijk, en moeilijker op te lossen.

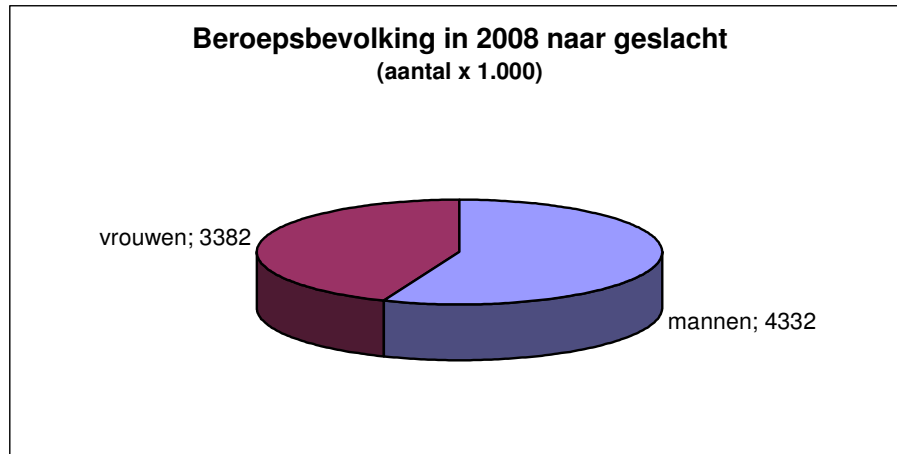
8. Welk moeilijk begrip ken je voor "menselijke arbeid die wordt vervangen door machines"?

Naast conjuncturele werkloosheid en structurele werkloosheid, kan er ook nog sprake zijn van **seizoenswerkloosheid** en **regionale werkloosheid**.

9. Noem een voorbeeld van werk waar veel seizoenswerkloosheid in voor komt.

10. Bekijk het kaartje van Nederland hierboven.
In welke 2 provincies was de regionale werkloosheid het grootst?

11. Bekijk het cirkeldiagram hierboven.

- Hoe groot was de totale beroepsbevolking in 2008?
- Bereken hoeveel % van de beroepsbevolking in 2008 uit vrouwen bestond. Rond af op één decimaal.

In 2008 waren 304.000 mensen werkloos.

- Bereken de werkloosheid in % van de beroepsbevolking. Rond af op één decimaal.

% = Datgene wat je in % wil uitdrukken
Het totaal waarvan je het wil weten

Op www.economieweb.nl vind je onder leerlingen → theorie & opgaven ook een diapresentatie over (vormen van) werkloosheid en maatregelen om werkloosheid te bestrijden.